

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 02 kwietnia 2025 r.

WP-I.40.83.2025

Pani

[Redacted address block]

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani pismo z dnia 30 marca 2025 r., zatytułowane „Petycja nr 418/25”, przesłane, *inter alia*, do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie za pośrednictwem poczty elektronicznej, w którym występuje Pani z żądaniem w zakresie kontroli praworządności aktów prawnych "uchwał" wydawanych przez Rady Gmin, Rady Miast, Rady Miejskie, Rady Powiatów, Sejmiki Wojewódzkie, informuję, jak poniżej.

W świetle regulacji zawartej w art. 85 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), art. 77 z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107, z późn. zm.) oraz art. 79 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.) odpowiednio nadzór nad działalnością gminną, nadzór nad wykonywaniem zadań powiatu oraz nadzór nad wykonywaniem zadań województwa sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem. Należy jednoznacznie podkreślić, że postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały organ nadzoru wszczyna z urzędu. Uprawnienia wojewody, jako organu nadzoru, należą do jego własnych kompetencji. Są to uprawnienia samodzielne. Realizuje on je bezpośrednio i w całości we własnym zakresie, niezależnie od tego, czy i od kogo wpłynął do niego wniosek o unieważnienie określonej uchwały organu jednostki samorządu terytorialnego.

Ponadto organy nadzoru, w tym wojewoda, mogą wkraczać w działalność gminną, powiatu czy województwa tylko w przypadkach określonych ustawami. Jest to przepis, którego *ratio legis* opiera się na art. 165 ust. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że samodzielność

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: 16j4ld68r:skrytka
www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej. W konsekwencji przyjmuje się, że podstawą prawną ingerencji nadzorczej może być wyłącznie przepis ustawy, przy czym ingerencja nadzorcza nie może opierać się na wykładni rozszerzającej, a wobec rozszerzającej wykładni, przepisów stanowiących kompetencje nadzorcze można skutecznie podnosić zarzut nieuzasadnionego naruszenia samodzielności gminy.

Jak wynika z powyższego, realizacja przyznanych wojewodzie uprawnień nadzorczych jest wypadkową dwóch elementów. Pierwszym z nich jest niezgodność aktu prawnego organu jednostki samorządu terytorialnego z prawem; drugim zaś jest uznanie przez organ nadzoru istnienia i stopnia naruszenia prawa. Zaznaczyć przy tym należy, że w zakresie niezgodności uchwały z prawem ocenie podlega nie tylko sam akt, ale również procedura jego podjęcia. Drugi z elementów opiera się na samodzielności wojewodów w ocenie rzeczowej niezgodności z prawem. Jak wynika z samorządowych ustaw ustrojowych, o których była mowa powyżej, jeżeli uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego jest sprzeczna z prawem, to uznaje się ją za nieważną. Jednakże, w przypadku nieistotnego naruszenia prawa organ nadzoru nie stwierdza nieważności uchwały, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę wydano z naruszeniem prawa. Podnieść w tym miejscu należy, że ocena istnienia naruszenia, jak i jego stopnia, nie jest, pomimo samodzielności oceny, dowolna. Organ nadzoru wydając rozstrzygnięcia nadzorcze, czy kierując skargę do sądu administracyjnego na dany akt, winien swoje działania uzasadnić, co w konsekwencji ogranicza dowolność działania nadzoru. Uzasadnienie rozstrzygnięcia organu nadzoru pełni fundamentalną rolę. Jest to w istocie jedyny czynnik, przez pryzmat którego można dokonać oceny zasadności abstrakcyjnie brzmiącej formuły sentencji orzeczenia. Wpływa na przekonanie jednostki samorządu co do słuszności stanowiska organu nadzoru i jego zgodności z prawem obowiązującym, a także warunkuje de facto przeprowadzenie ewentualnej kontroli sądowej. Uzasadnienie orzeczenia spełnia także istotną rolę porządkującą, obligując stosującego prawo do prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego pod kątem jego dalszego przyrównania do miarodajnej normy prawa materialnego i ustalenia na tej podstawie ostatecznego wyniku sprawy. Dlatego też składające się na uzasadnienie dwie podstawy rozstrzygnięcia: faktyczna i prawna tworzą łącznie jedną całość, którą powinna cechować wewnętrzna spójność.

W kontekście Pani petycji, Wojewoda Mazowiecki dokonuje każdorazowo indywidualnej oceny procedury uchwałodawczej, niezależnie od tego, czy podstawą prawną tych procedur jest ustawa czy akt prawa miejscowego.

W kontekście Pani pytań odnoszących się do wydania opinii prawnej w zakresie istnienia lub nieistnienia naruszeń prawa w określonych w Pani piśmie sytuacjach, pragnę

poinformować, iż Wojewoda Mazowiecki nie jest uprawniony do interpretacji pism i aktów prawnych wydawanych przez inne organy administracji, jak też stanowienia wykładni przepisów prawa, mającej charakter powszechnie obowiązujący i wiążący. Żadne przepisy nie przyznają bowiem Wojewodzie kompetencji w tym zakresie, a zatem wydawanie opinii prawnych na wniosek organów i instytucji samorządowych oraz obywateli jest działaniem nieuprawnionym.

Służby prawne Wojewody Mazowieckiego zostały powołane tylko i wyłącznie do obsługi prawnej Wojewody, Dyrektora Generalnego Urzędu oraz Wydziałów Urzędu i tym samym nie mają kompetencji do udzielania opinii prawnych na zewnątrz.

łączę wyrazy szacunku i poważania

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Agnieszka Zielińska
Dyrektor Wydziału Prawnego

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/